

מנהגי הפטרות וישלח

1. הספרדים, ורוב קהלות אשכנזים, מפטירין לפרשת וישלח, בנביא "חֲזֹן עֲבֹדָה" עד סוף ספרו בתרי עשר (א).
2. קצת קהלות אשכנזים מפטירין בנביא הושע, "וְעַמִּי תְלוּאִים לְמִשְׁכָּתִּי" (הושע י"א, ז') (ב).
3. ובאשכנזים יש שמפטירין "ויברח יעקב", אבל הפוסקים כתבו על זה "וְהָיָא טְעוּת" (ג).

(א)

הפטרות וישלח, חֲזֹן עֲבֹדָה, כן הוא ברמב"ם ובאבודרהם ובלבוש (גם ברמזי רוקח) [ליקוטי מהרי"ח; שלחן עצי שטים, סי' ו' אות ו' (דיני הפטרה); קצור שו"ע – סי' עט – דיני מפטיר].

לפ' וישלח מפטירין בתרי עשר, חזון עבדיה, שהיה גר אדומי וניבא על מפלת אדום, (פסוק י) "מִחֲמַס אֶחֱיָהּ יַעֲקֹב תִּכְסֹּף בּוֹשָׁה וְנִכְרַת לְעוֹלָם", שהוא מעין הפרשה [לבוש סי' תרס"ט].

ומפטירין חֲזֹן עֲבֹדָה שהוא מעין הפרשה דכתיב ב', אִיךְ נִחַפְּשׁוּ עֲשׂוּ נִכְעֹשׁ מִצְפָּנִי [נוהג כצאן יוסף].

וכן כתב בלוחות;

עזרת תורה, באיאן, חודש בחדשו - כמנהג ארץ הגר, דבר בעתו, לוח א"י – טוקצינסקי.

וכן הוא מנהג חב"ד [ספר המנהגים – מנהגי חב"ד דף 32], ומנהג בעלז [לוח תמידים כסדרם, לוח דבר יום ביומו].
וכן כתב בספר דרכי חיים ושלום אות ת"מ.
[אה"מ, וכן מנהג באבוב, וכן הוא בחומש חסידי קרלין].

לספרדים, וק"ק פפ"ד, ורוב קהלות אשכנז, מפטירין "חֲזֹן עֲבֹדָה" [שלחן הקריאה - דפוס בערלין-תרמב, דף קיג ע"א].

וע"פ הגר"א נוהגין להפטיר בפרשת וישלח, חזון עבדיה [(חיי אדם) [משנה ברורה סי' תכח, סקב"ב].

מפטירין "חֲזֹן עֲבֹדָה" [מנהגי קהל תורה עץ חיים – אות ט"ו, הובא בקובץ אוצרות הסופר (יד) - מתורתו ואורחותיו של החתם סופר].

בכל כתבי היר, מכל המנהגים, הפטרת וישלח הוא בעבֹדָה. ההפטרות לפרשת וישלח מספר הושע שנרשמו באנציקלופדיה תלמודית (כרך עשירי), הן ללא ספק, פרי טעות שנשתרבה בראשית תקופת הדפוס [פריד – קובץ סיני (סא)].

להערות נא להתקשר עם שלמה לערנער 718-435-2243

(ב)

והפטרות וישלח בנביא הושע, "וְעַמִּי תְלוּאִים לְמִשְׁכָּתִּי" [שערי אפרים שער ט' סעיף י"ח].

ובוישלח מפטירין מן ועמי תלואים (הושע י"א, ז'), וגם מקצת ויברח יעקב, עד "ומושיע אין בלתי" (הושע, יב, ד') (חיי אדם) [משנה ברורה סי' תכח, סקב"ב].

והפטרות וישלח בנביא הושע, "וְעַמִּי תְלוּאִים לְמִשְׁכָּתִּי", וזהו מנהג אשכנז; ובשלחן עצי שטים כתב, חזון עובדי, וזהו מנהג ספרד [שער קריאת התורה-קאראסיק, סוף סי' ד].

ולסדר וישלח מפטירין (בהושע י"א) ועמי תלואים, משום שמוזכר בה "וַיֵּשֶׁר אֶל מִלְאָךְ" [ספר מקראי קודש על קריאת התורה, שער ל"א, - הרב יעקב יצחק יוטעס, לעמבערג-תרכ"ד].

יש מקומות שמפטירים "ועמי תלואים" משום שמוזכר בה "וַיֵּשֶׁר אֶל מִלְאָךְ" [נוהג כצאן יוסף].

מפטירין "ועמי תלואים" [מנהגי ביהמ"ד הישן דק"ק בערלין, הובא בקובץ הנאמן – גליון מ'].
ויש קהלות קורין ועמי תלואים [לוח א"י – טוקצינסקי-הצדקות המאוחדות בירושלים].

למנהג סקווירא מקדימים הפטרת "ועמי תלואים" – עד – "כְּגִלִּים עַל תִּלְמֵי שְׂדֵי", ואח"כ מפטירין חֲזֹן עֲבֹדָה [לוח מעגל השנה].

(ג)

(ובאשכנזים יש שמפטירין "ויברח יעקב") [שלחן הקריאה - דפוס בערלין-תרמב, דף קיג ע"א].

מה שכתוב בחומשים "ויברח" לפרשת וישלח, טעות סופר הוא, ושייכה לפרשת ויצא (לבוש) [מגן אברהם סי' תכח, ט].

בקצת חמשים נרשמה לפרשת וישלח ההפטרות "ויברח יעקב" והיא טעות, כי הפטרה זו שייכת לפרשת ויצא [שערי אפרים שער ט' סעיף י"ח], [קצור שו"ע – סי' עט – דיני מפטיר].